

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnep napokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp. utca 83. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 80 kr.

Nyilttérli cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Nemzeti nevelés.

Gróf Csáky miniszter elmondotta programját. Volt benne jó is, midőn előadta a harmadik egyetemet, mivel fejleszteni kívánja a másodikat, s midőn véget igér vetni annak a papiros korszaknak, mely az újabb időben a közoktatási politika fundamentumát alkotta; de volt benne rossz is, midőn a kath. autonómia léte itését, a hierarchikus szerkezet és a legfelsőbb patronatusi jog miatt, nem tartja lehetőségeknek.

Ha e program magasabb szempontból vétetik bírálata alá, úgy Csáky gróf szánalmasan zsugorodik össze a folyó ügyek miniszterévé. Önkénytelenül jön a kérdés: mit keres a miniszteri széken ez az — osztálytanácsos?

Három nagy kérdés uralkodik nálunk a közoktatásügyi kormány feladatai körében. A nemzeti nevelés, az állam és egyház közötti viszony szabályozása és a kath. önkormányzat. Ezen utóbbit elejti a miniszter; a két előbbiről nem szól. Tehát, a mit mond, az rossz, a mit nem mond, az még rosszabb.

Vallásszabadság, polgári házasság, anyakönyv vezetés, a kath. hívek jogai egyházuk kebelében, a kepe, párber és más egyházi adók — mindezek az élet viszonyai mélyen benyúló kérdések, melyek nem ok nélkül várják a rendező kezét. Gróf Csákytól ez a kéz hiányzik.

Ideje volna már a nemzeti nevelés ügyét is fölkarolni. Huszonkét év óta kormányozza hazánk önmagát. Ezen önkormányzatnak nagy állami jogok estek 1867-ben áldozatul a nemzeti megerősödés reménybeli áráért. Az áldozat megtörtént; a remény nem teljesült. Tízennyolc évi magyar kormányzat után a magyar társadalom szükségét érezte, hogy óriás erőfeszítésekkel Kulturregysületeket állítson s ekként segélyre menjen a gyámoltalan kormányának. Ez az egyetlen tény világosan megméri a közoktatási politika nemzeti értékét, és világosan bizonyítja, hogy a nemzet összesége sem az irányul, sem az eredménytel meglegedve nincs.

Nehéz volna megmondani, hogy a nemzeti nevelés kérdését miként koncipiálta 20 év alatt a közoktatási kormányzat. Látunk statisztikai bírókat a tanfelügyelők kezén, látunk tanfelügyelőket végrehajtó hatalom nélkül, látunk külföldi majmolást az iskolák berendezésénél és a tantervek megállapításánál, látunk túlerhelt növendékeket és kasztá formálódó tanári kart, látunk tankönyvgyártó konzorciumot a kormány kebelében, melyeknek dividendájuk bizony nem csekély, látunk kapcsolódást az egységes és kettős köznevelés elvében — de sehol, semmiben sem látunk egy hazafias államférfi láncszete által megvilágított ösvényt, mely tévóvázás nélkül vezethetne a nemzeti művelődés mezejére.

Nevelésügyünk idegen kaptafára huzni épen olyan céltévesztett törekvés, mint a koponyától azt kívánni, hogy alkalmazkodjék a kalaphoz. Készen talált viszonyok vannak az országban, melyek jól rosszul, a történelmi idők sorozatában fejlődtek és alakultak. A közoktatási politikának ezen adott viszonyokhoz kell alkalmazkodni, s ezen adott viszonyokból kell egy jobb jövőndöt kifejteni.

Miként lehet megcsinálni Magyarországon a nemzeti egységet? Ez azon kérdés, mely megoldásra vár. Minél tovább késik a megoldás, annál közelebb jön hazánk az elmállódás politikai veszélye. Önámító, ki azt véli, hogy nemzeti egység alatt nálunk egy nyelvűség értendő. A nyelvűrtás nemcsak lehetetlen, de utálatos is. Az üldözött nyelv elmenekül a templomból a barlangba, az iskolából a kocsmába, a hajlékból a pinczébe, a világozsághól a sötétbe és felveszi ott a sötétségnek, a homálynak minden fegyverét az elnyomó ellen.

Ki nem forrott államunknak, széttagolt társadalmunknak, elmaradt népünknek ilyen harcra nincsen ereje.

Nemzeti egység alatt nem érthetünk egyebet, mint a polgári összetartozandóságnak, a történelmiegyüttélésnek, a közös érdekek fölismérésének, a társadalmi érintkezésnek és összeolvadásnak amaz öntudatát, mely a haza mindent átható, áldozatkész szeretetében nyer kulmináló kifejezést. A magyar polgár öntudatát, jogait, kötelességeit és főként hazaszeretét kell tehát első sorban itt mindenkinek megtanulni és gyakorolni. A közoktatási politika ne engedje meg, hogy hazánk a tanulók szívében és az iskolák légkörében fölapróztassék szász, román, tót, szerb, rusnyák és német politikai egyházi, kulturális és társadalmi individualitásokra. Hadd beszélje és tanulja mindenki a maga nyelvét, de miként a legkülönbözőbb nyelven is egy és ugyanazon Istent imádjuk, épen így egy és ugyanazon osztálytanácsos hű szerelmét hirdesse mindenki, bármilyen nyelven, a Szent István birodalmában.

Igy érve, de teljes őszinteséggel így értelmezve a nemzeti egység politikáját, abban, az idegen ajku polgártársaink nem találhatnak magukra nézve sem sérelmet, sem veszélyt. Amerikában a szabadság helyes érzése s az állami élet szükségességére így fejtette meg a nemzeti egység kérdését. Senki sem ellensége hazájának és senki sem irigylő s diffikultálja, hogy hazájának angol jellege van. Német, spanyol, ír, francia, olasz — jól megférnek az angol állam kebelében s nem jut eszükbe olyan partikuláris törekvéseket támasztani, melyek az állami és nemzeti egységet veszélyeztethetnék. Ott tehát a kérdés gyakorlatilag van megoldva. Nálunk egyetlen lépés sem történt ezen irányban, mert kormányférfiaink nem egy kitűzött cél felé mennek, hanem a folyó ügyek lebonnyolításában töltik idejüket s forognak egy iránytalan körben, mint valami gepli elé fogott igások.

B. M.

Politikai hírek.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt hétfőn esti értekezletén az igazságügyminiszterium költségvetését vette tárgyalás alá. A párt abban állapodott meg, hogy mielőtt azzal szemben állást foglalna, meghallgatja az új igazságügyminiszter programját. — Petrich Ferencz indítványára elhatározta a párt, hogy Budavár bevételének ünnepén a krisztinavárosi temetőben küldött-ségileg képviselteti magát. A küldöttség tagjai: Petrich Ferencz, Fornszek Sándor, Herman Ottó, Horváth Ádám, Kún Miklós, Boda Vilmos. A küldöttség az egyetemi ifjúság menetéhez fog csatlakozni.

Ujtás az igazságügyi miniszteriumban. Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter elterjesztést adott be a képviselőház hétfői ülésén, melyben többek közt arra is kéri a törvényhozást, hogy e második államtitkári állást rendszeresítsen. Az állás kreszlásának szükségét azzal indokolja, hogy a nagy munkahalmaz miatt külön kell választani az adminisztratív és a törvényeszközött munkák vezetését. Hír szerint Szilágyi e második államtitkári állásra Bokross Eleket szemelte ki, s ő fogja vezetni az adminisztratív ügyeket, Teleszky pedig a törvényeszközötti munkálatokat.

Képviselőjelölés. Gyöngyösön a függetlenségi és 48-as párt vasárnap értekezlete egyhangulag Hentaller Lajos irót, volt orsz. képviselőt kiáltotta ki képviselőjelölttül.

A költségvetés tárgyalásának befejezése után, mint a »Bud. Korr.« írja, egyes kisebb törvényjavaslatok, nevezetesen a pénzügyi közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslat, még a jelen ülésrakban tárgyalhatók lesznek. Az országgyűlés őszig való elnapolása azonban alig történhetik meg június 8-ika előtt.

Pozsony megye új főispánja. Gróf Zichy József, kinek Pozsony megye főispánjává való kinevezése a napokban fog közzététetni, vasárnap Budapesten járt s meglátogatta Tisza Kálmán miniszterelnököt és Baross Gábor ideiglenes belügyminisztert. Gróf Zichy ved-

rődi birtokán Pozsony megye minden vjd-kéről mintegy négyszáz főnyi küldöttség ke-reste föl, mely őt — a megyebizalmáról biztosítva — a főispánság elvállalására kérte. Gróf Zichy Józsefnek, ki vasárnap este megjelent a szabadalvú kör helyiségeiben, minden oldalról kifejezték szerencsekívánataikat.

Egyveleg.

A sztrájk. Essenből, Botoszló és Bochumból érkező táviratok szerint a nagy bányászstrájk még mind tart. Történetek ugyan itt-ott megegyezések, de az általános rend helyreállítására igen vékony kilátás van még.

„Pfüj Bismarck!” A vascanczellár a képviselők tiszteletére adott ünnepélyen mentegette magát a birodalmi gyűlés szombati ülésén tett kifakadása miatt; „ha az embernek püjt kiáltanak oda — mondá — nem igen őrizheti meg hidegvérét.” Nem ám, ha vasember is!

Ez is időtöltés. Párisban az ultra-konzervatívok azzal mulattak tegnap egy lakomán, hogy Don Carlost kikiáltották Franciaország királyának. Hogy mikorra adtak neki terminust, azt nem írják.

A képviselőházból.

Budapest, május 21.

Nagyszabású, s a nemzeti szellemről és a nemzeti kultúrának jól felfogott érdekeitől duzzadó volt a mai közoktatási vita.

Kiss Albert, a függetlenségi pártnak e köztiszteltetben álló, higgadt és puritán jellemű szónoka kezdte a vitát, s szakszerűen bírálva egyrészt a miniszternek közoktatási programját, másrészt a kath. autonómia kérdésében tett oly fontos nyilatkozatokat, melyek széles körben föl fognak tűnni azon őszinte jóakarat által, melyet Kiss Albert, a puritán protestáns férfi, a kath. autonómia iránt tanusított.

Most Herman Ottó következett, kinek beszéde oly magas színvonalon állt, hogy a hallgatóságot fölemel s valódi nemes eszmék és a fényesen konstruált igazságok tisztá-lagkörébe. A hazafi, a tudós, a politikus és a filozóf egyesültek ma Herman Ottó nagy szabású fejtegetéseiben, melyek nemcsak a szónokra, nemcsak ama pártra, melyhez tartozik, hanem az egész képviselőháza fényt és melegt árasztottak. Herman Ottónak az a nagy elégtétele volt meg ma, hogy maga gr. Csáky Albin kijelentette, hogy egészen véve teljesen egyetért Herman Ottó fejtegetéseivel. A hatás, melyet Herman Ottó tett, szokatlannal nagy volt, s beszéde végén pártkülönbség nélkül siettek hozzá gratulálni.

Öt percznyi szünet után ismét mindenki a terembe sietett, mert Ugron Gábor szólalt fel és beszédében tisztán a kath. autonómia kérdésével foglalkozott. Ugron Gábor nem először szólalt fel e kérdésben, de még soha e kérdést oly szisztematikusan és oly nagy hatással ki nem fejté, mint ma. — Ugron beszéde igen erős támadás volt a reakció ellen, mely a szabad fejlődésnek útját állja; igen erős támadás volt az episzkopátus ellen, mely tisztán hatalmi érdeket tart szembe előtt.

De bármily erősek voltak Ugron támadásai, mivel erős alapon inditá a támadásokat, meg is maradt ezen az alapon a mint egy hazafiasan és szabadalvűten gondolkozó katolikus politikus vonta le a konkluziókat. Seholy egy szó és egy kifejezés sem keverhetett őt az antikatholicizmus gyanyájába.

Ez az eszély az erélyben, ez a legalitási vonás a reformhívásban, képezték Ugron beszédének fontosságát. Ugron leplezéseit az alapok- és tanulmányi pénzek kezeléséről is nagy érdekelték. S kivált azok a fejtegetések, melyekben kimutatta, hogy a Tisza-kormány és a katolikus episkopatus miként értenek egyet, a kölcsönös hatalmi és kortes érdekekben, s miként hunynak szembe kölcsönösen a viszálsélek előtt. Ugron beszéde méltó záradéka volt a ma hallott felszólalásoknak.

Az ülés végén gr. Csáky Albin szólalt fel.

Ugron Gábor a katolikus autonómiáról.

A képviselőház keddi ülésén tartott beszéde.

T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Egyedül a katolikus autonómia kérdéséhez fogok hozzá szólni. Tegnap szőnyegre hoztát, a miniszter ur olyan nyilatkozatot tett, a melyet én el nem fogadhatok s a melyet el kell hogy határozottan ítéljek. (Helyeslés balföl.) A t. miniszter ur nyilatkozatát azzal kezdte ugyan, hogy elismeri, miszerint a katolikusoknak az

autonómiahoz joguk van, de azzal folytatta, hogy ezen jognak érvényesítését kilitásba nem helyezte, sőt ellenkezől kibuvó okokat keresett. E kibuvó okokat azonban én csak visza-autasítottam, mert azok egészen kicsinyesek és törpék. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ezen okok voltak, hogy először a királynak kegyuri jogai kell hogy érvényesülést nyerjenek a katolikus autonómia readén, másodsor, hogy a katolikus főpápság, az alsópápság és a katolikus világiak más és más nézetben vannak. (Halljuk!) A felség kegyuri jogait a katolikus autonómiának megvalósítása kétségbe nem vonja, hanem az feltétlenül bizonyos, hogy ennek megvalósításakor a kegyuri jogok gyakorlásának módjában változásnak kell történie. (Ugy van balföl.) Valamint minden nemzettől, midőn a régi dikasteriális rendszerről áttértek az alkotmányos rendszerre és behozták a közegeknek felelősségét, változás következett te a kir jogoknak gyakorlatában, éppen úgy egy abszolút hatalommal kezelt jognak gyakorlatában, midőn az a kormányzat keretébe illesztetik be, némi változásnak kell bekövetkeznie, de olyannak, a melyet az önkormányzat természeté megkövetel és melyet a jó adminisztráció érdekei is kívánatosak tesznek. (Helyeslés balföl.) A nemzetek, midőn alkotmányokat szereztek a felségjogokkal szemben, ez utat követték. — (Halljuk! Halljuk!)

Ezen a civilizált nemzeteknél nem tűköznek meg, mert ezt a dolgok megváltozása természetes kifolyásának tekintik. (Ugy van! balföl.) Én csodálkozom, hogy a magyar közoktatás és vallásügyi miniszter azt bé nem látja és hogy ezt be nem látva a király kegyuri jogait akadályként tünteti fel a katolikus autonómia megvalósításánál. Senki a katolikusok közül, a király legfőbb kegyuri jogait corbitani nem kívánja, s így azok akadályul nem is szolgálhatnak, s azért határozottan visszautasítom, hogy a miniszter ur ilyen kibuvók mögé rejtőzzék. (Élénk helyeslés balföl.)

A másik ok, a melyet a miniszter ur fölhoz, az, hogy más véleményen van a főpápság, máson az alpapás, s máson a katolikus nép. A világ kezdetétől fogva a jogokból kizárt nép, a hatóságoknak alárendelt rab-szolgák és a hatalmat gyakorlók egy véleményen nem voltak soha. Ezek mindig eltérő véleményen voltak. (Ugy van! balföl.) Ma is a főpápság az egyház mindenhatóságát képviseli az alsó klérus az elnyomott rab-szolgákat; mi pedig a katolikusok, a jogjaiból kizárt népet képezzük, melyvel önkényesen tudunk és akarunkon kívül rendelkeznek. (Zajos helyeslés balföl.)

A magyar kultuszminiszternek arra kell törekednie, hogy általános magas és a jelen politikai életnek megfelelő princípiumok érvényesüljenek az egyházkormányzat életének terén is. (Igaz! Ugy van! balföl.) S midőn magyarországon minden felekezet, még az is, mely fajunknak, nemzetünknek és államunknak ellensége, szabad és bir önkormányzattal: mikép lehessen azt már csak az egyenlőség szempontjából is eltérni, hogy a katolikus egyház önkormányzati joggal ne birjon. (Élénk helyeslés és taps balföl.)

Nem kérünk mi semmi olyat, a mit más hitfelekezet nem bir. Ugyanazt a jogot s ugyanazt a jogegyenlőséget kívánjuk mi is.

Nem kívánunk mi az államtól protekciót; hanem kívánjuk azt, hogy az a kétes és rossz emlékű viszony és szerep, a mely az állam és a katolikus egyház között fennáll; melyet a királyság és a katolikus egyház zsarnoksága közösen állapított meg, s a mely a középkor idejéből származott le minden intézményével együtt: szűnjék meg és tűnjék el. (Élénk helyeslés balföl.) Az a kérdés, hogy a nemzet fejlődése érdekében az autonómia szükséges-e és a nemzet politikai életének biztosításául szolgálhat-e?

Minél több tevékenység lép ki a közélet terére, minél több munka és munkaerő vesz részt egy kulturális intézmény felépítésében s ezen intézmény egyes hiányainak pótlásában: annál több a biztosítékunk, hogy a közművelődési céloknak a katolikus egyház is meg fog felelni. (Élénk helyeslés balföl.) Csak az önkormányzat, csak az öntevékenység ösztöne, ingere nyújthat eszközt és módot arra, hogy az eddig indifferens katolikus közönség sa át egyházának, iskoláinak és kulturális intézményeinek emelésére minden áldozatot készségesen meghozzon.

Alkotmányos szempontból pedig azt tapasztaljuk, hogy csak azon vallások voltak az alkotmány támaszai, melyek maguk is szabadságok valának. Szabadság az egyház, szabadság az állami élet körében: ikeresiverek és ha valahol ez, úgy Magyarországon az, a hol a vallásszabadság nevében védelmezték meg a mult században őseink az állami és nemzeti szabadságot. (Ugy van! szélsőbalföl.)

Ha a protestáns egyházaknak szabadsága e nemzet és állam szabadságának megtartására, és kiküzdésére oly hathatós eszköznek bizonyult; miért kelljen nekünk a katolikus egyház szabadságát megtagadni, midőn egész Európán át a reakció lehellete vonul át; midőn minden alkotmányos institució alatt a földet már ássák és azt még tovább is aláásni akarják. (Tetszés balföl.)

Miért kell nekünk haboznunk, hogy a katolikus egyház szabadsága által az alkotmányos érület és működés összes vágyát és igyekeztét a magyar alkotmány védelmére soimópba szelítsük. (Tetszés balföl.)

Hiszem, t. ház, azon alkotmány van jól biztosítva, ahol Isten mellett van a szabadság, nem pedig ott, ahol Isten és szabadság két ellentétes áramlatot képeznek és egymással küdelembe és harcra vitetnek. Megfelel-e ez a jelenlegi helyzetnek? Kíváncos-e a jelenlegi helyzet érdekében és a kibontakozás céljából, hogy a katolikus autonómia létesül-e? Ime itt vannak a katolikus vallás- és tanulmányalapok, melyekről tegnap a t. miniszter ur azt állította, hogy azok lelkiismeretesen és gondosan kezeltetnek; a kezelést pedig egy bizottság ellenőri.

Ha én végig tekintek a vallási és tanulmányi alapok költségvetésén és zárszámadásán, azt tapasztalom, hogy 20 év óta ugy a vallás-, mint a tanulmányalap tökevegánya megfogyatkozott és ezen megfogyatkozás nem csekély, hanem jelentékeny részre terjed ki. Nem akarok hosszas számadatokra hivatkozni; csupán azt kívánom felemlíteni, hogy 1868-ban a vallásalapnak csak kézpénz és értékpapir vagyon 13,950,000 frtot tett; most majdnem 2 millióval kevesebb, dacára annak, hogy írtvány, maradványföldből, szőlőbődszaválságból többet vett be 730 ezer frtnál, nem is számítva azon apró földbirtok-részleteket, javadalmakat, épületeket, melyeket időközben eladtak és melyekből szintén bevételük volt.

A tanulmányi alapot ha tekintem, ott is csak azt látom, hogy a tökevegyon évről-évre apad és hogy most jóval kisebb, mint ezelőtt. Az 1887-iki zárszámadások melyekben alkalmam volt beleekinteni — cs k egy évről, 1887-ről 68,357 frtbn mutatják ki azon összegeket, melyekkel a tanulmányalap tökeállománya megapadt. (Halljuk! Halljuk!)

Gondosan kezelik a vallás- és tanulmányi alapot, mondja a t. miniszter ur. Hát igaz, van egy bizottság, melyet ő Felsége — ki a katolikusok feje és legfőbb kegyura, de azért nem az egész katolikus egyház — hívott össze a vallás és tanulmány alapok kezelésére; de a bizottság a nyilvánosság kizárásával némely hírlapi közlemények közzétételével igyekezte a nyilvánosságot kielégíteni, ellenőrizi a vagyon kezelését.

De ha ezen szám-adatokba is betekintünk, meggyőződünk, hogy milyen azon kezelés? mert figyelembe kell venni, hogy ezen alap birtokai majdnem kivétel nélkül mind haszonbérbe vannak adva és dacára annak, hogy bérbe vannak adva, mégis főtisztviségek és tisztségek szervezők, melyek ezen birtokok haszonbérli ellenőrzésére vannak hivatva s azon főtisztvis és tisztek óriási magasságu és hivatásuknak és rendeltetésüknek épen meg nem felelő dolcizással vannak ellátva. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.)

Mi ennek a következése? Az, hogy pl. a f. évi költségvetési előirányzat szerint a vallásalapoknál a gazdasági ágban 880,000 frt a bevétel és a kiadás 321,000 frt a rendes és 105,000 frt a rendkívüli rovatban. 426,000 frt 880,000 frtal szemben, tehát a haszonbérbe adott birtokokból több, mint 50 százaléka a haszonbérből befolyó összegnek megy a gazdasági kezelésre. (Nyugtalanág a bal és szélsőbaloldalon.)

Az erdészetnél 325,290 frt a bevétel, a kiadás 234,581 a rendes és 15,825 frt a rendkívüli rovatban. Itt is körülbelül fölmegy a kezelésre 250,000 frt a 325,000 frt bevételből, tehát 75,000 frt marad meg az összes erdészeti gazdaságnál a vallásalapnak, mint jövedelem, holott a bevétel 325,000 forint. (Nyugtalanág a bal és szélsőbaloldalon.)

A tanulmányi alapnál ezen gondos kezelés folytán a gazdasátnál a bevétel 244,289 frt, a kiadás 101,000 frt a rendes és 42,000 frt a rendkívüli rovatban; tehát 100,000 frt marad tiszta jövedelemnek és 142,000 frt a kezelési kiadás, vagyis itt már a jövedelemnek több mint 65—70 százaléka a kezelési költség.

Az erdészetnél 64,687 frt volt a bevétel, a rendkívüli kiadás pedig 8371 frt. Ha ezeket összegezzük, akkor 10 ezer frt marad mint az erdészet tiszta jövedelme. Hát meddig kell, hogy tőrjék a katolikusok e gazdasági kiadás, akár magukat a katolikusokat, akár csak részben illeti ezen alapok jövedelmének tulajdonjoga, mert ha nem illeti a katolikusokat, akkor illetni kell egy másik kulturális intézményt és akkor is ezen a helyen, a mig itt vegyünk, ellenőrzést gyakorolni kötelességünk. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Es mikor mindezek megvannak és mikor már évtizedek óta, 1872-től kezdve, mert gondolom 1872-ben küldetett ki a bizottság az alapok és alapítványok jogi természetének megvizsgálására nem történik semmi. Es ha újabb bizottság küldetnék is ki, az is csak szemfényvesztésül történik, mert soha őrsze nem hívják. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Es akkor a mi katolikus intézményeinknek fel kell jajdulni és keresnünk kell, hogy meddig fog még tartani, hogy az államhatalom és a katolikusok institutál fejei el tudják tűrni, hogy ezen az alapok jogi

Hirdetések.

Sz. 844—1889.

416. (1—1)

Árverezési hirdetmény.

A városi kir. járásbírósnak folyó évi április hó 17-én 3954. szám alatti végzése folytán a Brüll testvérek Maksay Gábor elleni 238 frt 95 kros ügyében lefoglalt és 510 frtra becsült bórucikkok, vaskassza, üzleti felszerelvény elárverezésére határoznak 1889. évi május hó 31-én délelőtti 9 óra tüzetik ki a fatérre, miről felek értesítettek.

Egyszersmind felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingók vételárából elsőbbségi igényt érvényesíteni vélnek, bejelentéseiket a vhaftási eljárás 111. és 112. §-ai értelmében az árverés kezdetéig alóltírnál írásban, vagy szóval bejelenteni el nem mulaszták, különben a későbbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kolozsvárt, 1889. május hó 18-án.

SZABÓ KÁROLY,
kir. bír. végrehajtó.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOTSOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1888 évi november 4-én és 1889 évi január 25-én kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XIV-ik MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAM-SORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

még pedig annak 2 tized része a magy. hírlapok nyugdíjintézete javára, annak egy tized része a vagyonatlan államhivatalnokok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, az ungvári közörház, az országos nőiparegyesület, a háromszékmezei „Erzsébet” leánynevelő intézet, a ciszter-dai közörház, a révkomáromi protestáns nőegylet, a magyarországi közp. „Fröbel” nőegylet és az északi jóték. nőegylet javára fog fordítottatni.

E sorsjáték összes 8.967 ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerint 160.000 forintba ragnak, és pedig:

1 főnyeremény . . .	60 000 fttal	100 nyer. egyenk. 50 fttal	5 000 fttal
1 nyeremény . . .	5 000	1200 sor. ny. n.	20 n.
5 nyer. egyenk. 1.000 fttal	5 000 fttal	2600 n.	10 n.
10 n.	500	5000 n.	5 n.
50 n.	100	5000 n.	5 n.

A húzás visszavonhatatlanul 1889. évi június hó 27-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 forinttal o. ért. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten. (Pest, fivárház, főemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lottó, sőt és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercuriál” és minden városban és nevezetesebb helységben fállított egyéb sorsjegyjárló közegnél.

M. kir. lottóigazgatóság.

Budapest, 1889. évi május hó 1.

MÁRIÁSSY SÁNDOR,

387. (2—4)

m. kir. pénzügymin. osztálytanácsos és lottóigazgató.

Butor eladás.

Május hó 23-ától

Belközép-utca 20-ik szám alatt,
a volt „Harminczad” épület emeletében

6 szoba berendezéssel

szabad kézből, nagyon olcsó árban eladó.

Értekezhetni ott, naponta 12 órától 3 óráig.

Fentrevezett szállás hasznos be is kiadó.

415. (1—3)

Ló és csikó bevásárlás.

Közhirre tetetik, hogy a cs. kir. loávtó-
bizottság

folyó évi június hó 9., 10., 11-én

KOLOZSVÁRON

megtartandó országos lóvásár alkalmával

tisztai lovakat, remondákat és 3

éves csikókat

készpénz fizetés mellett

bevásárolni fog.

A cs. kir. loávtó bizottság elnöke:

411. (2—3)

Keönczeöll,
eredes.

Mert csak úgy halad iparunk!

FERENCZI IGNÁCZ

CZÍPÉSZ,

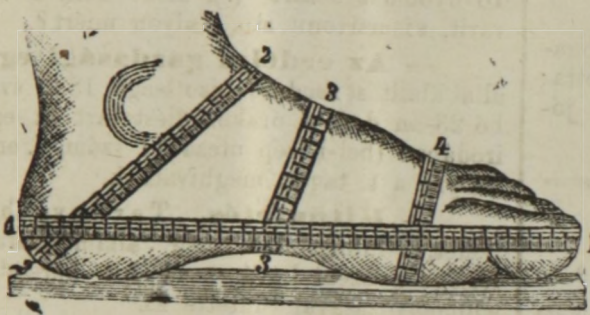
Kolozsvárt, a Főtéren.

(19—x)

Elismert első és legnagyobb raktára.

Saját készítményei.

Főülmul minden behozott
gyári munkát.Kényelem, csín és tartósságá-
val kizár minden versenyt!Megrendelések minta-czipő vagy mér-
ték utánpontosan és jutányosan
felvállaltatnak.Pontos rendelések azonnal
teljesítetnek.

Munkát a hazai iparosnak!

SZABÓ FERENCZ

ajánlja a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt

ÁRU-RAKTÁRÁT.

Kolozsvárt, Főter 7-ik szám.

(Báró Szentkereszt-tele ház)

Norinbergi díszműru, férfi-divat cikkek, ingek, gallérok,
kézelők, zsebkendők, nyakkendők, férfi- és gyermek-kalapok
nagy választékban, lovagló- és vadász felszerelések — a
legolcsóbb árakban s legjobb minőségben.

Valódi francia s angol illatszerek, mosdó-
szappanok.

A tavaszi idényre megérkeztek a legújabb divatu férfi-
kalapok nagy választékban.

Vivó felszerelések nagy választékban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

teljes tisztelettel

297. (10—x)

SZABÓ FERENCZ.

Regale megváltási, kártalanítási igényeket,
illetve folyósítandó

kárpótlási összegeket

megvásárol a

Kolozsvári Takarékpénztár-
részvénytársulat.

380. 5—x

Erdélyi

kereskedelmi- és hitelbank rész-
vénytársaság

MAROS-VÁSÁRHELYTT.

Regale megváltási kárpótlásokat
a legkedvezőbb feltételek mellett vásárol, —
azokra előleget nyújt és esetleg a bejelen-
téseket is eszközli az

erd. kereskedelmi és hitelbank-
részvénytársaság

Maros-Vásárhelytt.

294.

(16—24)

BURCKHÁRDY ÁGOSTON könyvnyomdája

Kolozsvárt, kultorda-utca 13. szám.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint Kolozsvárt az ev. ref. Status
palotájában

új könyvnyomdát

nyitottam, hol minden szakmámba vágó, úgy egyszerű, mint diszes kiállítású munkákat a legnagyobb csinnal, ju-
tányos árban, pontosan elkészítek.

Elvállaltatnak mindennemű nyomdai megrendelések, ugymint: minden nyelvű irodalmi művek, folyóiratok,
heti- és napi lapok, iskolai értesítők, bármiféle úrlapok és rovatok iverk köz- és magánhivatalok részére,
körlevelek, árjegyzékek, számlák, diszes kiállítású diplomák és tanulólevelek, étlapok, nász-, gyász-
és vigalmi jelentések, meghívók, tánczrendek, bor-, rozsolis- és más vignettek, vámjegyek,
vásárczédulák, névjegyek, hirdetmények, bármilyen nagyságu falragaszok, szóval minden nyomdai szakmába
vágó fekete vagy színnyomatu munkák diszes kiállításban.

A nyomdász pályán 33 éven át szerzett tanulmányaim s a helybeli ev. ref. kollegium könyvnyomdájában (néhai
Stein János keze alatt) 28 éven át üzletvezetői minőségemben tett dus tapasztalataim folytán biztat a remény, hogy a
nyomdában alkalmazott képzettségek közreműködésével minden igényeknek megfelelően fogok, s jutányos ár, pontos szol-
gálat által a közönség nagybecsű bizalmát megnyerendem, mit kiérdemelni leend főtevérvésem.

A legelső rendű s legnagyobb papirgyárakkal levén összeköttetésben, a munkához megkívántató papirt gyári ár-
ban számítom.

Szíves megrendeléseit várva s az irányomban eddig tanusított nagybecsű bizalmát megköszönve s azt jövőre is ré-
szemre fentartani kérve, kegyes pártolását esd

teljes tisztelettel

Burckhárdy Ágoston,
nyomdatulajdonos.

397. (2—15)

Hatóságilag engedélyezett

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint Kolozsvárt az ev. ref. Status
palotájában

MEDGYESY L. JÓZSEF

CZÉGEM ALATT LEVŐ

női-, férfi divat és nagybani (En gross) raktáromat
az eddigi rendes áraknál 30%-kal olcsóbban

végleg kiárusítom.

Mintán a törvényes végkiárusítási határidő csak 6 óra terjed, s másfelől az üzlethelyiséget már folyó évi
augusztus hó 31-én átadni feltétlenül szükséges, felhívom a n. é. közönséget dusan felszerelt raktáromon levő férfi- és
női-divat, szőr- és mosó kelmék, szőnyegek, vásznak, mindennemű ág- és asztal-készletek,
férfi- és női kész fehérneműk, paplanok, nap- és esőernyők, mindennemű apróságok és topánokbani
nagy választékra.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe magamat továbbra is ajánlván, maradok

Kiváló tisztelettel

MEDGYESY L. JÓZSEF.

Végkiárusítás!!!

305. (20—25)

Nyomtatott MAGYARY MIHÁLY könyvnyomdájában Kolozsvárt, belközép-utca 33. sz.